

saaledes at Forfatterne f. Eks. bleve beskyttede mod, at deres Værker bleve oversatte til fremmede Sprog uden deres Samtykke, og uden at de fik nogen Erstatning derfor. Denne Begørgelse er bleven stærkere og stærkere og har, som ærede Medlemmer ville vide, blandt andet ført til Afslutning af en Konvention i Bern i 1886. Denne Konvention gaar væsentlig ud paa at sikre Forfatterne Ret til Oversættelse af deres Arbejder i mindst 10 Aar, og Konventionen kan derfor ikke tiltrædes af andre end de Stater, som i deres særlige Lovgivning have Bestemmelser i den Retning, og den har desuden oprettet et Bureau i Bern til at varetage disse Sager, et Bureau, som underholdes ved Bidrag fra de forskellige Stater, som have tiltraadt Konventionen. Ogsaa dette Forhold har naturligvis maattet tages med under Overvejelse, da man skulde behandle hele denne Materie samlet, og det Forslag, som Regeringen er kommen med til Rigsdagen i 1890, da det blev forelagt i Landstinget, har derfor søgt at løse den dobbelte Opgave, at samle og regulere de gamle Bestemmelser og at gøre det muligt, at ogsaa Danmark kunde tiltræde den almindelige litterære Konvention, som blev afsluttet i 1886 i Bern. Da dette Forslag fremkom, saa det ud til, at det skulde gaa meget let gennem Rigsdagen. I Landstinget vare alle Partier enige om at fremme Sagen. Den gik forholdsvis hurtigt gennem Tinget med meget smaa Ændringer, og da Forslaget kom her til Folketinget i Fjor, syntes der ogsaa her, efter første Behandling at dømmes, at være almindelig Samstemning om det, idet alle de Talere, der toge Ordet, udtalte sig i Hovedtrækkene for denne Lov og blandt andet ogsaa udtalte sig mod, at vi paa Oversættelsernes Omraade skulde fortsætte med at leve, som vi hidtil have gjort, — leve „kristelig og nære os af Brag“ — saaledes, at vi uden videre kunde tilegne os, hvad der kom i fremmede Sprog og oversætte deraf uden at give Forfatteren en Dre. Naar det var saaledes baade i Landstinget og i Folketinget, tror jeg imidlertid, at det laa i, at Opmærksomheden for denne Lov egentlig ikke var vaakt i videre Kredse end dem, der i Forvejen interesserede sig særlig derfor og vare paa det rene med, at det var et rigtigt Skridt. Da vi derimod fik det til Behandling her i et Udvalg i Fjor, opstod der i Udvalget en Mængde Tvivl, navnlig med Hensyn til det Spørgsmaal, om det var rigtigt, at Danmark tiltraadte Bernerkonventionen. Vi, eller i hvert Fald en stor Del af os i Udvalget, fandt overhovedet, at man var gaaet for vidt

med at beskytte den litterære og kunstneriske Ejendomsret, at man alt for meget havde søgt at anvende ganske de samme Regler paa denne som paa den almindelige Ejendomsret over for andre Genstande. Jeg tror ikke, det holder stik, at den litterære og kunstneriske Ejendomsret kan stilles lige med almindelig Ejendomsret i alle Forhold; thi det er jo klart, at naar en Tante er udtalt, er Tanken ikke længere sin Ophavsmands Ejendom paa samme Maade som al anden Ejendom, men tillige alle de Mennessers Ejendom, som have tilegnet sig denne Tante. En Melodi, der fløjtes paa Gader og Stræder af enhver, er ikke længere Komponistens Ejendom, saa man kunde forlange, at enhver, der vilde benytte den, skulde statte til ham; og det samme gælder jo om en Sang, som er paa alles Læber o. s. v. Begrebet om Ejendomsret er der noget forskelligt fra Begrebet om materiel Ejendomsret. Men paa den anden Side vare vi i Udvalget ikke i Tvivl om, at man alligevel med en rimelig Begrænsning burde sikre Forfattere, Komponister og Kunstnere saa vidt muligt det fulde Udbytte af deres Arbejde. Som Forslaget den Gang forelaa, havde det Bestemmelser, der forekom os at gaa alt for urimeligt vidt. For Eksempel forbød Forslaget Oplæsning af et udfømt Værk i 3 Aar, medmindre man havde indhentet Forfatterens udtrykkelige Samtykke dertil. Vi fandt, at dette var en urimelig og for Folkeoplysningen skadelig Bestemmelse, og vi kunde heller ikke se, at den egentlig som Regel vilde være af nogen Betydning for Forfatteren. Der er ganske vist enkelte Forfattere, som oplæse deres Værker selv, og for hvem det kunde have Betydning, at ingen andre end de selv gjorde det, eller ingen andre end dem, de vilde overdrage det, naar de vilde have det læst op paa en bestemt Maade og af bestemte Personer. Vi mente derfor, at det maatte være tilstrækkelig for Forfatterne at have Ret til paa Titelbladet eller foran i deres Skrift at forbyde Oplæsningen i saadanne Tilfælde, hvor de mente, at det kunde være til Skade for dem, at det blev oplæst af andre, hvorimod vi fandt, at det at forbyde al Oplæsning overhovedet uden Forfatterens Samtykke, vilde føre til saadanne Konsekvenser, at naar der kom en ny Bog af en eller anden bekendt Forfatter, og man f. Eks. i et af de mange Forsamlingshuse i Landet ønskede at læse Bogen op, skulde man skrive til vedkommende Forfatter, enten han nu boede i det ene eller det andet Land i Europa, og indhente hans Samtykke, inden man havde Lov dertil. Det var alt for omstændeligt og vilde være uheldigt for